

Rapportage verkenning snelfietsroutes / (hoogwaardige) regionale fietsverbindingen Purmerend – Zaanstad en Purmerend-Hoorn

In het kader van de MIRT-verkenning corridor Amsterdam-
Hoorn

Datum: 13 mei 2016
Projectnummer: 2016005
Opdrachtgever: Theo van Eijk (Ministerie van I&M)
Opsteller: Bart Christiaens (Tibs)

1. Inleiding

In het kader van de MIRT-Verkenning Corridor Amsterdam-Hoorn heeft het Ministerie van I&M aan Tibs advies gevraagd een verkenning / quick-scan uit te voeren naar de mogelijkheden om tussen Purmerend en Hoorn en Purmerend en Zaanstad regionale fietsroutes te verbeteren cq op te waarderen tot snelfietsroutes.

Ten behoeve van dit project heeft Tibs de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Voorbereiden van een discussiekaart met mogelijke tracés
- Startoverleg met Theo van Eijk van het Ministerie van I&M
- Bilateraal contact betrokken overheden over tracés, grondeigendommen, relevante projecten & ontwikkelingen en specifieke punten om met schouwen rekening te houden
- Organisatie & voorbereiden schouw Purmerend-Hoorn en Purmerend-Zaanstad (2 fietstochten)
- Uitvoeren schouw van beide trajecten samen met vertegenwoordigers van de betrokken overheden en lokale Fietsersbond
- Opstellen long list mogelijke maatregelen & globale kostenindicatie voor beide trajecten
- Overleg met vertegenwoordigers van de betrokken overheden en lokale Fietsersbond
- Verwerken reacties, opstellen procesbeschrijving en zeer beknopte rapportage

2. Kwaliteitscriteria en referentieprojecten evaluatie fietsprojecten

Om de verschillende mogelijkheden om de regionale fietsroutes te verbeteren tijdens het verkennend onderzoek in beeld te brengen, is gewerkt met referentiebeelden en kwaliteitscriteria op drie mogelijke kwaliteitsniveaus:

- regionale fietsroute
- regionale fietsroute + (op enkele trajecten)
- snelfietsroute / hoogwaardige regionale fietsroute

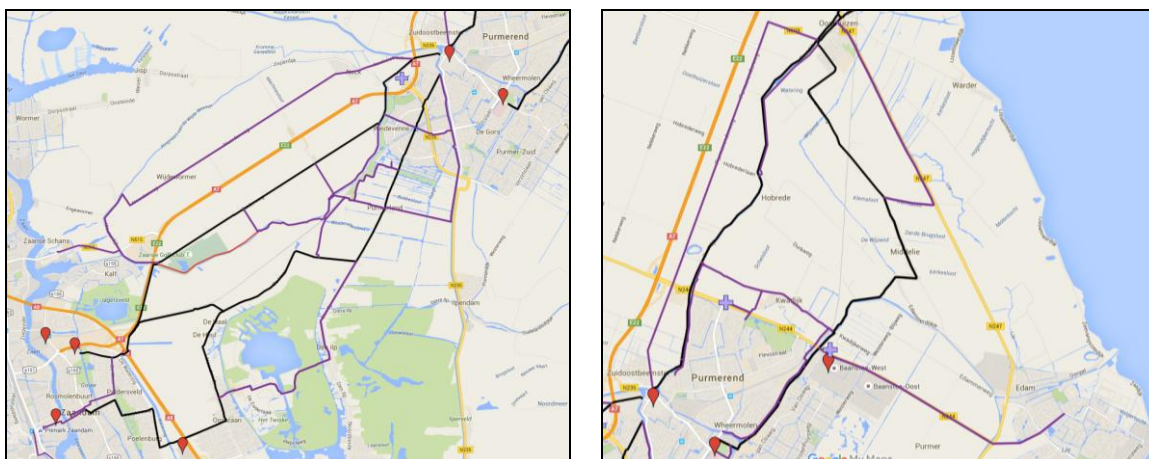
De referentiebeelden en kwaliteitscriteria zijn terug te vinden in bijlage 1.

In de MIRT-verkenning Corridor Amsterdam-Hoorn worden mogelijke maatregelen voor auto, OV en fiets tegen elkaar afgewogen, o.a. op kosteneffectiviteit gericht op filereductie. Voor de fiets zijn deze effecten lastig in te schatten. Om hier toch enige richting aan te kunnen geven zijn in bijlage 2 de resultaten van enkele evaluatierapporten van referentieprojecten op een rijtje gezet.

3. Routes, maatregelen & kosten en visie op prioritering

Regionale fietsroutes

De verkenning van de regionale fietsroutes Purmerend-Zaanstad en Purmerend-Hoorn heeft zich met name gericht op de tracés die met zwarte lijnen staan aangegeven in onderstaande afbeeldingen. In paars staan alternatieve routes en feederroutes weergegeven.

Figuur 1 Geografische ligging van mogelijke tracés snelfietsroutes

De in de verkenning mee te nemen fietsroutes, feederroutes, prioritering & keuzes zijn bepaald en afgestemd op basis van:

- Belangrijke woon- en werkbestemmingen en ruimtelijke ontwikkelingen
- Gegevens van de Fietstelweek 2015 (beschikbaar gesteld door de Stadsregio Amsterdam, beperkte waarnemingen)
- Het fietsnetwerk van de Stadsregio Amsterdam en betrokken gemeenten
- Bilateraal contact met betrokken ambtenaren
- Bevindingen van de schouw (relevant voor de prioritering en keuzes)

In april 2015 zijn de mogelijke tracés voor de mogelijke op te waarderen regionale fietsroutes per fiets bekeken/geschouwd. De schouw is uitgevoerd met vertegenwoordigers van de meeste betrokken gemeenten, Stadsregio Amsterdam, lokale Fietsersbondleden en het Ministerie van I&M. Tijdens de schouw zijn de verbindingen bekeken met als doel om in beeld te brengen in hoeverre de huidige infrastructuur voldoet aan de inrichtingseisen horende bij de hiervoor benoemde kwaliteitsniveaus (zie het vorige hoofdstuk en bijlage 2) en welke maatregelen er mogelijk zijn om de verbindingen te verbeteren.

Enkele weken na de schouw zijn de schouwresultaten en mogelijke maatregelen besproken met vertegenwoordigers van betrokken gemeenten, Stadsregio Amsterdam, lokale Fietsersbondleden en het Ministerie van I&M.

Relaties

Purmerend – Zaanstad
Purmerend – Hoorn

Schouwdatum

21 april 2016
22 april 2016

Bespreking

12 mei 2016
12 mei 2016

Maatregelen en kosten

De bevindingen van de schouw en de groslijst met mogelijke maatregelen op basis van de kwaliteitsniveaus staan per verbinding beschreven in bijlage 3 en 4.

De beschreven globale kosten zijn berekend aan de hand van:

- Lengte van routedelen
- Type maatregelen en breedte routedelen
- Eenheidsprijzen die ook gebruikt zijn voor andere te ontwikkelen snelfietsroutes in Nederland

De totaalbedragen zijn het resultaat van opgemeten oppervlakten te vermenigvuldigen met eenheidsprijzen. Onzekerheden, zoals kabels en leidingen, gebruik damwanden, grondverwerving, saneringen, etc. zijn in de globale kosteninschatting niet meegenomen. Bij de verdere uitwerking van de maatregelen moet bekeken worden of deze onzekerheden op de specifieke locatie aan de orde zijn. De bedragen zijn exclusief BTW en exclusief grondverwerving, ruimtelijke procedures, voorbereiding (VAT-kosten) en directievoering.

In een volgende planvormingsfase dienen de tracés van de snelfietsroute uitgewerkt te worden tot een schetsontwerp waarbij bovenstaande zaken en daaruit voor vloeiende kosten ook duidelijk worden. Enkele inhoudelijke keuze ten aanzien van de tracés en/of te nemen maatregelen kunnen daarvan af hangen. De groslijst met mogelijke maatregelen zijn tijdens een bespreking per verbinding met vertegenwoordigers van de betrokken overheden besproken.

Visie op prioritering

Belang van stimuleringsmaatregelen (o.a. E-bike) gekoppeld aan verbetering fietsinfrastructuur

Beide regionale fietsroutes zijn goed befietsbaar maar voor het kwaliteitsniveau snelfietsroute zijn veel maatregelen nodig. Verder is het voor beide regionale fietsverbindingen essentieel om zowel infrastructurele maatregelen als niet-infrastructurele maatregelen (waaronder fietsstimulering) gecombineerd / afgestemd op elkaar uit te voeren. Dit mede gezien het feit de afstanden op de regionale fietsverbindingen Purmerend-Zaanstad en Purmerend-Hoorn met respectievelijk 11-12 tot 18-20 kilometer relatief lang zijn en met name geschikt zijn voor fanatieke fietsers en mensen met een E-bike.

Focus infrastructurele maatregelen

Zoals eerder vermeld zijn om de routes op niveau snelfietsroute te krijgen veel maatregelen nodig. Om de routes kwalitatief te verbeteren tot een hoogwaardige regionale fietsverbindingen kan er ook gericht geïnvesteerd worden op specifieke (deel)tracés en/of knelpunten. Op de regionale fietsverbinding Purmerend-Zaanstad lijkt logischer om specifieke (deel)tracés aan te pakken waar het op de regionale fietsverbinding Purmerend-Hoorn logischer lijkt om prioriteit te leggen bij specifieke knelpunten en keuzepunten in de route. Voor beide routes geldt dat de bewegwijzering beter op orde moet worden gebracht (completer, op je juiste locaties en gedetailleerder wat betreft bestemmingen), ingezet kan worden op maatregelen om de beleving en de herkenbaarheid van de regionale fietsroutes te verhogen en gekeken kan worden welke maatregelen mee te koppelen zijn met onderhoudsprogramma's van alle betrokken overheden en investeringsprogramma's van de Stadsregio Amsterdam en de betrokken gemeenten.

Voor de regionale fietsverbinding Purmerend-Zaanstad (zie bijlage 3) gelden de onderstaande punten:

- De Zuiderweg is volgens de Fietstelweek 2015 (beperkte waarnemingen) en de betrokken contactpersonen van overheden en Fietsersbond) de meest gebruikte en voor de meeste "Zaanse" bestemming ook de kortste route. Fietsers gebruiken ook 'feederroutes' richting dit traject

- Opwaarderen oost-west verbinding via Stationsstraat en Oostzanerijweg werkt versterkend voor het Melkwegtracé in Purmerend
- Routes oost en west van de Stootersplas en het Twiske lijken minder kansen te hebben om als hoogwaardige regionale (snel)fietsroute te ontwikkelen, zijn nuttig voor ontsluiting bedrijven Skoon en Kolkweg Noord en hebben vooral recreatief karakter
- Gericht investeren lijkt verstandig:
 - Fietsstimuleringsprogramma met in ieder geval (gezien de afstand) een E-Bike stimuleringsproject
 - Prioriteit leggen bij quick-wins / opwaarderen schakels, werk-met-werk, onderhoudsprogramma's (bijv. Zuiderweg waar op korte termijn onderhoud aan de orde lijkt te zijn) en lange termijn kansen
 - Bewegwijzering verbeteren
 - Belevings-, herkenbaarheids- en veiligheidsmaatregelen
- Verder nuttige maatregelen:
 - Beheer en onderhoud (kwaliteit asfalt en gevaarlijke wegkanten)
 - De auto-/snelheidsbeperkende maatregelen voor de fietsers beter en veiliger inrichten

Voor de regionale fietsverbinding Purmerend-Hoorn (zie bijlage 4) gelden de onderstaande punten:

- Gezien de afstand en de aard van infrastructurele maatregelen, is het belang van een E-bike stimuleringsprogramma nog wat groter dan op de regionale fietsroute Purmerend-Zaanstad
- Op aantal trajecten zijn ook alternatieve tracés (van andere kwaliteit) beschikbaar
- Gericht investeren lijkt beter:
 - Fietsstimuleringsprogramma met in ieder geval (gezien de afstand) een E-Bike stimuleringsproject
 - Prioriteit leggen bij de keuzepunten in de route (rode cirkels op de kaart)
 - Tracé E: fietsvoorzieningen + asfaltlaag
 - Bewegwijzering verbeteren
 - Aansluiten bij beheer en onderhoud
 - Herkenbaarheids- en veiligheidsmaatregelen
- Verder nuttige maatregelen:
 - Opwaarderen diverse schakels
 - Beheer en onderhoud (kwaliteit asfalt en gevaarlijke wegkanten)
 - Slimmer/voor de doorgaande fietsers de auto-/snelheidsbeperkende maatregelen beter en veiliger inrichten